СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 149. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 29. червня, 1927. VOL. XXXV. No. 149. Jersey City, N. J., Wednesday, June 29. 1927. THREE CENTS

ТРИ ЛІТАКИ ГОТОВІ ДО ЛЕТУ ПОНАД ТИХИЙ ОКЕАН

ЗДЕРЖУЄ ЇХ ТІЛЬКИ ПОГОДА ВІД ПОЧИНАННЯ ПЕРЕГОНІВ.

САН ФРАНЦИСКО, 27. червня. — Три літаки, що зібралися до лету з берега Каліфорнії до Гавайських островів, у безперервну дорогу 2,390 миль, вже готові до вилету і не починають його тільки через те, що на їх дорозі лютують небезпечні бурі.

Два з тих літаків військові, а кермувати ними мають поручники Лестер Мейтленд і Алберт Гегенбергер. Третій приватний літак, яким будуть летіти Ернест Смит і Чарлз Картер. Всі вони збираються вилетіти в ту саму хвилю, так що се будуть справдішні перегони. Вилетять вони з летничого поля в Овкленді.

З Поля Рузвелта на сході доносять, що Берд усе ще жде погоди. Сподіється він вилетіти завтра.

ПРЕЗИДЕНТ БУДЕ ПРИМУШЕНИЙ ВИРІШИТИ ПИТАННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ.

НЕ ХОЧЕ ТЕПЕР ДАВАТИ ГАЗЕТАМ НІЯКИХ ПОЯСНЕНЬ.

РЕПИД СИТІ, Савт Дакота, 27. червня. — Президент Кулидж дістав від американських представників на розоружній конференції в Женеві запит, як далі на ній поступати з огляду на супротивлення Англії й Япану.

Президент заявив газетярам, що він не може їм дати ніяких вияснень у сій справі, поки він справді не зробить кроку.

СУД НАБИТИЙ АРЕШТОВАНИМИ ПИКЕТАМИ.

236 КУШНІРСЬКИХ СТРАЙКАРІВ ПОСТАВЛЕНИХ НА СУД ЗА ПИКЕТОВАННЄ.

НЮ ЙОРК, 27. червня. — Стейтовий суд на Джеферсон Маркет був нині рано просто переповнений по береги страйкуючими кушнірами, арештованими за участь у пикетованню в кушнірськім дистрикті.

Арештовано разом 236 осіб, в тому числі 75 жінок. З огляду на навал обжалованих суддя заявив, що він мусить найти одно право для всіх случаїв та відложив справу на пізнійше.

СТЕЙТОВИЙ ГУБЕРНАТОР ВИКЛИКАЄ ВІЙСКА ДЛЯ ОХОРОНИ МУРИНІВ.

ГУБЕРНАТОР ПІВДЕННОЇ КАРОЛАЙНИ ОХОРОНЯЄ ВІЙСКОМ СУДОВІ ДОМИ.

КОЛУМБІЯ, 27. червня. — Ричардс, губернатор стейту Савт Каролайни, приказав війскам стейту охороняти судові будинки в Бофорті, в полудневіо-східній части стейту, та в Гикорі Гров, у північній части, в котрих білі товпи заняли грізне становище проти Муринів.

В Бофорті стає на суд 7 Муринів, обжалованих за вбивство білого полісмена. В Гикорі Гров ведеться слідство в справі нападу невислідженних досі Муринів на білу жінку.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

БАТЬКО ВБИВ РІДНУ ДОЧКУ ТА ПРОБУВАВ ПОПОВНИТИ САМОВБИЙСТВО.

НЮ ЙОРК, 28. червня. — На одну поліційку стацию у Брукліні прийшов нині 32-літний брокерський клерк Алфред Джордж та заявив, що прийшовши, вертаючи з праці, домів, застав у своїм мешканню трупа 19-літної Емілії Унгерманівної, з якою він жив без шлюбу, та майже неживого її батька.

Слідство поліції виказало, що батько, 45-літний Джосеф Унгерман побив дівчину зелізним гачком до вугля по голові, поки вона не вмерла. Відтак написав листа, в якім перепрошував любовника дочки за свій поступок, а далі відкрутив газовий курок, щоби вбитися газом. Джордж зайшов до хати, заки наступила смерть, та покликав лікаря, який ще має надію вдержати десперата при життю.

Як цікавий причинок до душевного стану Унгермана подають, що він мав незадовго ставати на суд за неморальний напад на одну 13-літну дівчину.

ЖИВЦЕМ ПОХОРОНЕНИЙ.

НЮ ЙОРК, 28. червня. — Томас Фицджерал, 12-літний син поліційного детектива, почав свої вакації від того, що став розсліджувати яму в пісковій горі, яку діти звали „справдішною розбишацькою норою". Як хлопчина копав яму, на нього обсунулася земля та погребала його. Діти, що бавилися з ним, наробили крику. Покликано полісменів, які почали копати. Коли найдено хлопця, він ще дещо дихав. Лікар став над ним працювати з пульмотором, але по кількох годинах праці переконався, що його оживити не потрафить.

РЕВІЗІЯ В ДОМІ НАЧАЛЬНИКА ПОЛІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 28. червня. — Прогибіційні агенти зробили нині ревізію в домі начальника поліції Клифтонсайду, в стейті Ню Джерзі, та найшли в ньому склад горівки вартости 25,000 долярів та велику скількість хемікалів, що служать до роблення денатурованний спирт здатним до пиття. Ревізія й фотографованнє дому для судових цілий відбулося по довгій сварці з властителем. Він заявив агентам, що дім наняли в нього „якісь люди з Бронксу", яких імен він не знає.

ДАЛА ЖИТТЯ ЗА ПРИЯТЕЛЬКУ.

НЮ ЙОРК, 25. червня. — 18-літна дівчина Етель Бін пішла нині купатися на Ковні Айленд перший раз сього року. Підчас купання вона побачила, що її знакома, котра з нею купалася, стала топитися. Він кинулася її помагати, але сама потонула. Потапаючу товаришку вратували другі дівчата.

ШТРЕЗЕМАН НЕ МАВ ЧАСУ НАВІТЬ ВИГОТОВИТИ БЕСІДИ.

БЕРЛІН, 26. червня. — Міністер заграничних справ Штреземан так сильно занятий, що не мав навіть часу виготовити ту бесіду, яку має виголосити в Штокгольмі, куди поїхав, щоби одержати нагороду Нобля. Казав, що напише бесіду по дорозі. Бесіда буде друкована в пресі і буде обговорювати ролю Німеччини в змаганню до світового мира.

УБИВ СЕСТРУ І ВТІК.

В Петерсон, Н. Дж., 14-літний Адам Тодза постріпив смертельно 16-го червня свою сестру і утік. Пригода трапилася підчас того, як хлопець вправлявся на подвірю в стрілянню з револьвера, який знайшов кілька днів передтим на дорозі. Поліція здогадується, що пострів був припадковий, та що хлопець утік зі страху перед карою.

ГРАДОВА ТУЧА В ЯРОСЛАВІ.

Дня 4. червня попол. перейшла над Ярославом велика туча з градом величини голубиного яйця. Град падав більше як три чверти години, в супроводі громів і лискавиць. На вулицях потворилися з води справжні стави. Шкоди в місті і на передмістях великі. На горішньо-і долішньо-лежайськім передмісті, на просторі 300 моргів град і туча заподіяли в засівах шкоди на около 25 проц., в ободах 50 проц. На просторі около 250 моргів на Краківськім передмісті і на Веселій Горі в засівах і садах є шкід на 50 проц., на Порохницькім передмісті на просторі 75 моргів є шкід у засівах і овочах 50 проц., на Глибокім передмісті на просторі 60 моргів є шкід у засівах і овочах на 50 процент. Найменше потерпіло передмістє Міштали, де шкода доходить до яких 10 проц.

БУВШИЙ ГРАФ КАПЕЛЮШНИКОМ.

Граф Імріх Андраші казав свому слузі Матвієві Гажінкові з кількох боків підпалити замок у Велятіх, який належав до його батька, а тоді жило в замку чехословацьке війско з повним озброєнням і муніцією. Війско вгасило огонь на кількох місцях, але він знищив ліве крило замку. Графа арештовано, одначе він зложив кавцію 700.000 чеських корон і втік до Будапешту. Там купив собі фабрику капелюхів. То мабуть перший граф, що виробляє капелюхи.

„ТИ НАЛЕЖИШ ДО ТОЇ НАЦІЇ, ДО ЯКОЇ НАКАЗУЄ ТОБІ ПОЛІЦІЯ".

Так закінчує свою статтю соц.-дем. часопис „Форвертс" з 26. травня ц. р. з приводу вже відомого „перепису" м. Чернівців, переведеного румунською владою. Про цей славетний перепис вже ми говорили. Про саму його цінність можнаби й не говорити, про обективізм також. Це справжня „статистика по румунськи". Отже ж ст. 8 закону про народню школу ясно говорить: „Горожани румунського походження, що свою рідну мову загубили, повинні віддавати своїх дітей лишень до громадських та приватних шкіл з викладовою румунською мовою". І це в той час, коли заступник держ. секретаря Букшан відповідає Українцям, що „мова для національности не є рішаючим моментом". Виходить, що що для Румуна здоровячко, то Українцеви — смерть. Не дарма-ж „Форвертс" в цій статті, наводячи думку бувшого міністра освіти Антолеску (що рiжні штучні мови треба виницувати в пень), прикодить до висновку, що особливої нагінки в цім напрямку зазнає тепер Україні.

Одноразово з „Черновіцер Альгемайне Цайтунг" (20. і 22. травня ц. р.) довідуємося, що Чернівці скоро будуть переживати це один „перепис" — власне перевірку попереднього.

Сам бурмістр черновецький п. Збіра, порадившись з Букарештом, визнав за доцільне перевірити імовірність даних перепису. Отже контролю буде переведено в той спосіб, що 30 міських органів з відповідними переписними листами (вже виповненими) будуть ходити від хати до хати й „особисто переконуватися в певности даних". Керовник перепису висловився, що Чернівці зі 150,000 чи 200,-000 мешканців певно мають инші домагання, ніж місто зі 100,-000 мешканців". Що це значить, важко сказати. Ясно тільки, що румунська „статистика", хоч і вправна „з української справою", скомпромітувала себе до краю.

СЕНЗАЦІЙНЕ ВІДКРИТТЯ.

В полудневій Африці, в провінції Трансваль, Голяндець Адольф Еразмус відкрив припадково великі поклади плятини, підчас пошукування за золотом. Державні інжініри заявили, що це сензаційне відкриття буде причиною правдивої революції в торговлі біжутерією, бо відкриті поклади плятини є так обильні, що ціна плятини на ринках спаде нижче ціни золота, а може навіть зрівнається з ціною ніклю. Побоюються, що дорогі перстені в плятиновій оправі та инша біжутерія, що є головною прикрасою нинішної богатої жінки, стратять зовсім усяку вартість.

ЦІКАВИЙ СОБІ СУД.

Підчас розводового процесу в Антре у Франції суд признав чоловікови право бити жінку, коли її поведення заслугує на це.

ГРАФ-ПАЛІЙ З ПАТРІОТИЗМУ.

Граф Андраші Генрик має на Словаччині велику реальність і замок. В його замку одного разу кватирували чеські жовніри. Це так обурило графа, що він підпалив власний замок. Жовніри ледви втікли. Розуміється, граф добре заасекурував замок. Його арештовано, одначе випущено на волю за кавцією 700.000 чеських корон. Мав відповідати з вільної стопи. Одначе він не чекав на розправу і втік до Будапешту. Чеські власти зажадали видачі графа. Та мадярське правительство відмовило, мовляв — Андраші підпалив свій замок з патріотизму.

ВДАРИЛА УЧИТЕЛЬКУ, ЗЛОМАЛА НОГУ, ЗАПЛАТИЛА $25.

Нюйорська жінка Анастазія Перчуляк не має щастя. Недавно тому її малий синок прийшов домів з розбитим носом і казав, що то в школі учителька так його побила. Анастазія схопила парасолю, побігла до школи і парасолею вибила учительку. Втікаючи зі школи, впала зі сходів і зломила ногу. Опісля хлопець признався, що учителька його не била, але, що він бився з другим хлопцем. Справа опинилася в суді; на розправу Перчулякова прийшла на кулях зі шпиталю, суддя був дуже сердитий на хлопця і матір і присудив їй $25 кари.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДЕПОРТАЦІЇ РОБІТНИКІВ.

Інтернаціоналізм може дуже гарно виглядати на папері, але в практиці се инша річ. Одна велика Юнія (О-Би-Ю) є теоретично революційна і соціялістична і інтернаціональна, але в практиці... Делеґація О-Би-Ю була 7. червня в ґенерального правника Манітоби з домаганням, аби він поробив судові кроки, щоб депортувати десятьох драйверів троків, що прибули зі Злучених Держав до роботи при будові дороги з Портедж ля Прейрі до Кемп Юз.

ЧЕХ ПЕРЕПЛИВ ЧЕРЕЗ АНГЛІЙСЬКИЙ КАНАЛ.

Новий рекорд перепливття Англійського Каналу (проливу між Великою Британією і Францією) здобув Чех Вячеслав Шпачек, перепливши від Візан по французькім березі до Довер в четвер, 9. червня, за 10 годин і 45 мінут. Плисти взялися були два Чехи, Шпачек і Дворачек, але послідний знемігся по шести годинах і покинув плавбу. Попередно переплив Англійський Канал в найскорішм часі Жорж Мішель, бо в 11 годинах і 5 мінутах.

ПОЖЕЖА НАФТОВИХ ШИБІВ У РУМУНІЇ.

Дня 7. червня вибухла пожежа в нафтовому шибі в Мороні (в Румунії). Шиб цей є власністю тов-а Стеауа, а достарчав сто вагонів нафти денно. Огонь перекинувся на сусідні шиби. В огні згоріло 18 людей, їх тіла найшли звуглені.

ЯПОНІЯ СТАЄ ПО СТОРОНІ АНГЛІЇ

ПІДОЗРІВАЮТЬ ЯПОНІЮ О СЕКРЕТНИЙ ДОГОВІР З АНГЛІЄЮ.

ТОКІО, 27. червня. — Голова японської делеґації адмірал Саіто одержав з Токіо з міністерства війни інструкцію, яка доручає йому взяти під увагу справу ограничення віку броневиків, згідно з англійською пропозицією. Адмірал Саіто скликав сейчас кореспондентів і в дуже квітистій мові представив їм становище японського уряду, яке колідує з становищем Злучених Держав. Він заперечив заразом поголоскам, будьтоби Японія хотіла розбити женевську конференцію, бо вона якраз готова до всяких можливих уступок, щоби тільки зменшити податкові тягарі свого краю.

З американського боку певні того, що тут прийшло по всякій правдоподібности до секретного порозуміння між Англією і Японією, бо адмірал Саіто відбув недавно кількагодинну тайну конференцію з британським делеґатом лордом Сесилем. Японія мала погодитися на те, щоби залишити Англії вільну руку щодо морської бази в Сингапор, а зате Англія дала Японії вільну руку в Північнім Китаю.

Адмірал Саіто має рівнож повне уповноваження в справі переговорів від самого мікада і не потребує засягати ніяких порад з Токіо. Коли він покликується на інструкції з Токіо, то це є звичайний викрут.

Супроти такої поведінки Японії вигляди морської конференції в Женеві дуже слабі.

ПОЛІЦІЯ ПОШУКУЄ ЗА ДОДЕТОМ.

ВИПУЩЕНИЙ ПІДСТУПОМ З ВЯЗНИЦІ ДОДЕ ОПИНИВСЯ В ШВАЙЦАРІЇ.

ПАРИЖ, 27. червня. — Доде, якого рояліsти випустили підступом з вязниці, виїхав з Франції і опинився в місті Льозанні в Швайцарії. Париська поліція візвала його до повороту до вязниці з тим, що коли поверне, то буде звільнений від кари дня 14. липня, який то день є національним святом Франції. Доде заявив одначе, що його випущено після вимог права на підпис і заряджение міністра. Чи це був правдивий підпис це його не обходить. Рояліsти надіються, що цей скандал доведе міністерство до упадку, а коли прийде новий уряд до влади Доде буде звільнений.

НАДІЮТЬСЯ ВІЙНИ.

ЗАГАЛЬНА ДУМКА Є ТОГО РОДА, ЩО АНГЛІЯ ТАКИ РОЗПІЧНЕ ВІЙНУ З СОВІТАМИ.

МОСКВА, 27. червня. — Загально думають, що все нещастє спадає на совіти через Англію, яка за всяку ціну хоче знищити большевицький режім. Англії приписують ревізію в Пекині, вбийство совітського посла Войкова, киданнє бомб в Ленінграді і т. п. Селяни вже так як би бачили війну і заздалегідь до неї приготовляються. Нічого не продають, а скуповують цукор, нафту, чай, сіль і другі артикули конечної потреби.

МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ ЗАГОВОРИВ.

ПРЕДСКАЗУЄ СКОРИЙ УПАДОК БОЛЬШЕВИКІВ.

ПАРИЖ, 27. червня. — Великий князь Микола Миколаевич видав вже 57-ий маніфест, в якім пораз 57-ий потішає імігрантів скорим упадком большевизму та поворотом до Росії. Він каже, що він є тільки старим жовніром, який живе на чужині та служить свому краєви. Ніяких особливших аспірацій не має і є тої думки, що остаточне уформлення російської імперії може наступити допера на рідній землі.

ПОАНКАРЕ ВИРІВНАВ БУДЖЕТ.

ВИДАТКИ ЗРОСЛИ, АЛЕ ТЯГАРІ ОСТАЛИ ТІ САМІ.

ПАРИЖ, 27. червня. — Премієр Поанкаре, який є заразом французьким міністром фінансів, передав фінансовій комісії прелімінар буджету на 1928 рік. Доходи будуть виносити в тім році $1,644,000,000 а розходи $1,619,000,000. Остане надвишка $25,000,000. Поанкаре представив рівнож свій фінансовий плян, який викаує рiжні операції, завдяки яким буде можна покрити збільшені видатки без накладання на горожан нових податкових тягарів.

ТІЛО СЛОВАЦЬКОГО ПЕРЕВЕЗЕНО З ПАРИЖА ДО КРАКОВА.

ВАРШАВА, 27. червня. — Тіло найбільшого попри Міцкевича польського поета Юлія Словацького перевезено з Шербурга до Данцігу, а звідси Вислою до Варшави.

Словацький помер в Парижи в 1849 р. як політичний іміґрант. У Варшаві віддали честь тлінним останкам великого поета тисячі народа, а президент Мосціцкі виголосив промову. В катедрі відправлено богослуженнє, а відтак відвезено тіло на стацию, звідки відвезено його спеціяльним поїздом до Кракова, де похована в королівських гробах на Вавелю.

Поляки хотіли вже давно спровадити до Кракова тіло свого великого поета та поховати його на Вавелю, але тому противився польський кардинал князь Пузина по тій причині, що Словацкого деякі твори поставлені на індексі як безбожні.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
One year .... $ 7.00	На рік .... $ 7.00
Six months .... $ 3.75	На пів року .... $ 3.75
Three months .... $ 2.00	На три місяці .... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерзи Сіті і Заграницею:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months .... $ 5.00	На пів року .... $ 5.00
Three months .... $ 2.75	На три місяці .... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на г. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ ЗНАЮТЬ, КУДИ ДІТИ ГРОШІ

Америка являється сегодня найбогатшим краем на світі. Це ще не значить, що саме в Америці найлекше жити, що тут кождому добре поводиться. Це константує тільки сам факт, який не розбирає того, як розпределене це богацтво на суспільні кляси. Богацтво Америки пізнати між иншим і по великій податковій силі горожан. Бо коли другі держави ломлять собі голови, як зліпити до купи державні буджети, Америка журиться тим, що зробити з податковою надвишкою, яка за біжучий рік буде виносити оттак около 600 міліонів долярів. Дивно воно виглядає та ціла журба з надвишкою, а особливо дивна вона тоді, коли приватні комітети ломлять собі голови над тим, як помогти потерпівшим від виливу ріки Місісіпі. Десятки тисяч людей позбавлені хат, а їх засіяні землі залляті мулом. Страшна і нечувана в американській історії катастрофа, яка наробила шкоди на сотки міліонів, яка знищила тисячам фармерів цілу їх екзистенцію. А ті всі нещасні люде здані ще досі на ласку милосердних горожан, бо уряд не знайшов ще спромоги поспішити їм з помочю зі свого боку, а зате журиться, що зробити з надвишкою соток міліонів, які лежать в державнім скарбі.

Президент Кулидж в виголошеній недавно мові в Гемонд, Інд., заговорив рівнож про богацтво Америки і ствердив, що Америка в матеріяльнім добробуті стоїть так високо, як не стояла досі ніяка держава на світі. Виходить, що нема чого державі турбуватися доходами, своїм державним буджетом, особливо, коли він з кождим роком залишає чимраз більшу надвишку. Тому здивувати може кождого децизія найвисшого суду, яка відноситься до стягання доходових податків з бутлеґерів. Мимо цего, що в Америці прогибіція та що тут суд остро карає торговлю алькоголем, той сам суд знова з другого боку заявляє, що мимо прогибіції держава не мусить резиґнувати з податків, які могла би мати з торговлі алькоголем, як би вона була дозволена. Уряд поставив тепер бутлеґерів в дійсно скрутне положеннє: Бо не платити податку, значить наразитися на переслідування з боку податкових урядників, а заплатити податок, значить знова наразитися на переслідування з боку прогибіційних аґентів.

Тяжко зрозуміти причини, які спонукали уряд до стягання цего дивного податку, опертого на незаконній торговлі, бож державна каса повна. Толкують собі втаємничені це тим, що держава потребує спеціяльних фондів на форсованнє прогибіції і хоче добути їх від бутлеґерів, себто тих, що ломлять прогибіцію. Забувають одначе, що в державнім скарбі лежать міліони, з якими уряд не знає, що робити.

БОРОТЬБА ЗА СВОЮ КЕРВАВИЦЮ

(Причинок до питання: В який спосіб стало громадське добро власностю епископів?)

Між голосами читачів у нинішньому числі Свободи поміщується відповідь о. Льва І. Сембратовича з Дітройту на допись гр. Івана Братуся, теж з Дітройту, що була поміщена у тій самій рубриці якийсь час тому назад. Відповідь сю помістила редакція (згідно зі засадою „Най буде вислухана й друга сторона", хоча редакція не годиться зі занятим у тій дописі становищем, а помістила її тому, бо ся відповідь дає у дечому цінні причинки до дискусії над відношенням народа до церковного заряду, яка від довшого вже часу цікавить наших людий. Редакція переконана, що чим більше справу дискутується, чим більше дається фактичних даних до дискусії, тим більше вона приносить добра.

У своїй відповіди о. Лев І. Сембратович дає до зрозуміння, що одинокий добрий спосіб заряду церковного майна се спосіб, вживаний римо-католицьким епископом з Дітройту, а тим самим і другими римо-католицькими епископами по Злучених Державах. Се становище зводиться до того, що заряд церковного майна належиться епископам, зглядно залежним від них священикам. Вірні церкви мають складати гроші на будову церков, парохіяльних домів, на закупно цвинтарів, на удержаннє церкви й домів та церковних слуг, але до заряду церковного майна вони права мати не повинні.

Се становище на нашу думку з ґрунту фалшиве. Досвід зі щоденного життя показує, що всякому чоловікови дана природна іскра божа стреміти до щораз повнійшого розвою своєї особи, а стремить людина до сього дорогою збільшування свого впливу на свою працю. Кождий чоловік хоче бути хазяїном у своїй хаті. Кождий народ паном на своїй землі. Се таке природне, як те, що зерно пускає корінці та задержується в землі, пнеться до воздуха й сонця.

Тому природним треба назвати стремліннє вірних всіх церков заряджувати маєтками, зложеними на церковні цілі. Се стремліннє загальне. Є воно не тільки в нашім народі. Є воно й у других народів. Як Німці процесуються проти айриських біскупів, то вони побиваються за се право. Як Поляки страйкують проти власної церкви та роками обходяться без хрестів й весіль і католицьких похоронів, то вони побиваються за се право. Як провіденські Французи повстають проти вживання своїх жертв айриськими біскупами на айриські школи, то вони повстають за се право.

Се таке природне право, що звичайний, нормальний, умово здоровий чоловік дуже рідко зречеться права заряду маєтку, ним зложеного. Засаднично проти такого зречення не можна мати нічого. Хоч як кому може бути жаль, але як людина свідомо, з повним зрозуміннем ситуації, відаючи докладно, що вона робить, зрікається свого заряду на руки другого чоловіка, припустім священика чи епископа, якого вона щиро й по совісти признає найкращим зарядчиком сього майна, то проти сього не можна вивести поважного арґументу. Має людина право заряджувати, то має право зрікатися заряду, бо се зреченнє се теж частина заряду.

Однак, як сказано, се право признається тільки тоді, коли людина справді свідома того, що вона робить, коли вона справді зрікається права, і знає, що вона зрікається права заряду. Коли вона думає, що епископ чи священик краще заряджує майном, а не паде вона тільки жертвою туману, обману або насильства. Власне всі процеси, які ведуть Українці й другі католики проти своїх епископів за маєтки, показують, що люди не зрікалися добровільно, з повною свідомостю наслідків своїх прав до заряду. Американські суди за церковний маєток у Вунсакеті два рази заявили, що католицькі священики не старалися переконувати громадян зрікатися своїх прав до заряду, але підходили громадян хитрощами, брехнею, обманствами. Судді говорили, що громадяни ніколи не хотіли маєтку зі своїх рук пустити, але священики й епископи пробували заманити їх так, щоби вони ухвалили такі резолюції, що люди самі не знали, що вони зробили.

Проти такого способу віддавання церковного заряду в руки епископів мусить протестувати всякий чесний громадянин. Проти сього мусить протестувати навіть той, хто в засаді не має нічого проти того щоби повноправний властитель вирікався свого права заряду на руки другої людини.

Відповідь о. Льва І. Сембратовича показує, як звичайно римо-католицькі епископи добувають у свої руки наші церковні маєтки, які преці́нь для нашого народа не можуть бути маловажною справою, бо вони представляють разом вартість кількадесять міліонів долярів. Отже римо-католицький епископ при нагоді давання позички потребуючій громаді дає громаді як умову згодитися на чартер, вироблений епископськими лоерами, на основі котрого громада зрікається заряду свого майна, а віддає його на руки епископа та встановлених ним священиків. Власне сей спосіб забирання маєтків на заряд епископів треба з громадянського становища осудити, бо в такій скруті ніяка людина нездібна як слід розглядати всіх умов позички.

Що справа не представляється морально бездоганною, се видно з тих двох статутів, про які говорив гр. Іван Братусь, а які о. Лев І. Сембратович у своїй відповіди таки потверджує. Прочитавши обі дописи, читач прийде до переконання, що фактичний стан у дітройтській парохії такий: церковним маєтком заряджує епископ, зглядно встановлені ним люди. Громада дійсного права до маєтку не має. Як каже о. парох, громаду перед епископом і банками заступає священик. Однак, хоча громада прав не має, їй здається, що вона їх має. Хоча вона зреклася прав на руки епископа, беручи позичку то їй все ще здається, що вона є повним хазяїном у своїм церковнім маєтку. Вона має платити векслі епископови за позичку на церкву, якої повноправним властителем є власти во сей епископ, котрому громада за церкву платить. Щоби громаді могло видаватися таке неімовірне, то на те служить другий статут у парохії. „Внутрішно маємо так само парохіяльні мітинґи з неможливими до переведення резолюціями, сварками, виборами кураторів, і пр. і пр., як двацять і трицять літ тому назад", — пише о. парох. Отже громаді здається, що все так, як було 20 або 30 літ тому назад, себто, що вона ще далі є повноправним хазяїном, але на ділі вона може лишень сваритися. Вірні можуть ухвалювати резолюції, які епископ і його представник, священик, можуть уживати, до чого їм подобається. Вони можуть вибирати кураторів, але громаду перед банками й епископом представляють не ті куратори, але встановлений епископом священик. Вони можуть вибирати колекторів, та се не велика ласка їх вибирати, бо преці́нь чейже епископ не буде встановляти своїх колекторів для стягання позичок для себе. Громаді здається, що все є так, як було 20 або 30 літ тому назад, але ситуація змінилася основно в 1919. та 1921. році. Щоби людий ще більше ввести в блуд, що вони мають права, яких вони не мають, то їм дається право вибирати не 5 кураторів, але 12 кураторів, хоча таких і сто дванайцять кураторів не малоби того значіння, що один, установлений епископом.

Такі або тим подібні умови істнують не в однім тільки Дітройті, але й у десятках других громад. Виходять тепер права народа до свого маєтку в Дітройті через отсі дописи. У Вунсакеті вийшли через процес. Ще деинде вийдуть при другій нагоді. А всі такі факти показують, що церкви проповідували високі засади моральности, але сих засад не примінювали в практиці навіть супроти своїх власних вірних. Сї факти якраз обурюють вірних до краю, і вони то ведуть громади починати боротьбу за свої права. Се право бортьби є таке природне, що ніяке проповідуваннє, ніяке страшеннє пекольними карами до десятого поколїння не може сього природного стремління на віки забити. Якраз, чим страшнійшими карами страшиться, чим огиднійших підступів уживають церковні провідники, щоби добути майно в свої руки, тим страшнійший колись буде суд пробудившогося народа. Уникнути сього суду можуть церковні провідники тільки в сей спосіб, що добровільно віддадуть вірним право заряджувати своїм добром та будуть брати під заряд тільки те добро, яке громади віддали їм свідомо, щиро, по правді.

Коли церковні провідники не захочуть зробити сього, а замісць того будуть далі топтати моральні засади, які вони голосять, то за наслідки тільки вони, а не вірні, будуть відповідати. Коли вірні освідомляться, тоді вони підуть за свої права на безоглядну боротьбу, яка буде коштувати богато й нарід, але й церковних провідників. Побіда остаточно мусить таки бути при народі; навіть колиби церковним провідникам удалося задержати маєтки, безправно вірним загарбані, то й тоді можуть лишитися з маєтками, але без вірних, або з вірними, яких заголюкуваннє позбавило зовсім здібности до життя й боротьби.

УКРАЇНСЬКІ АРТИСТИ НА РАДІО В НЮ ЙОРКУ.

В середу 29. червня в 7—8 год. по пол. в Roosevelt Hotel буде співати на радіо WRNY (309-970) Ансамбль Українських Артистів (Ukrainian Artist's Ensemble). В новій співучій організації працюють добірні сили під проводом відомого артиста Г. Павловського. Репертуар Ансамблю складається із пісень українських і инших для мішаного хору, а також для поодиноких голосів, дуетів, терцетів і т. д.

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(38)

— Я проти него нічо не маю, бо не я везу скарбів мого царя. Чи й ти не будеш мати нічо проти него, як тобі скажу, що Ісля́м-паша додав тобі своїх вірних на те, щоби твою ґалеру разом з її вантажом вкрасти, висла́вши тебе з твоїми людьми туди, куди кождому з вас призначено бути по смерти?

— Не плети дурниць!

— Чи ти бачив, що я з Решидом відплив був до Суліни?

— Того я не бачив, але бачив, як ти вертав. Що ти там був, виходить також з того, що ти передав мені листа від Решида. Що ти в Суліні був, не сумніваюся.

— Отже в Суліні я случайно зійшовся з моїм старим товаришем. Він перестеріг мене і Решида. Се, що він сказав нам, я тепер повторив тобі. Сказав, що на твоїй ґалері є шість заговірників. Сказав мені імена чотирох. Імен пятого і шестого не знає. Відки він знав би, як звуться ті люди, коли вони прийшли на ґалєру в Кафі? Як таки знає, що вони у тебе, то також знає, нащо вони тут.

— Се справді дивне, що хтось в Суліні знає і мене і людий намісника, яких він вислав потайно.

— Отже бачиш. Вони в порозумінню з ушкалами, що почавши від Кафи, слідкують за тобою. Одних і других вислав на твою загибіль кафинський намісник. Їх замало і вони за слабі, щоби твою ґалеру взяти в отвертім бою. Отже возьмуть її зрадою. На се вистане шість людий на самій ґалері. Очивидно, як отаман ґалєри не вірить в заговір і в зраду.

— Таки не вірю. Говори, що хочеш, не вірю! Тільки одно загадочне. Тобі справді той твій приятель назвав імена людий Ісля́м-паші? Бо може ти тут на ґалері чув...

— Слухай, отамане, — Хмельницький сказав, витягаючи зза пазухи гаманець. — Ось тут є пригорща золота. Се весь мій маєток. Я побалакаю з Куршудом в чотири очи, але так, щоби він не знав, що ти на підслухах. Як ся розмова не здойме полуди з твоїх очий; як ще не допевнить тебе, що Куршуд іде з тобою на те, щоби забрати ґалєру, то... се золото твоє.

— Про мене! Можу спробувати. Але де ти розмовивсь би з ним так, щоби я був коло вас і всьо чув, а він щоби мене не бачив?

— На переді ґалєри стоїть ціла купа скринь. Вони в неладі і разураз пересувані. Я їх так порозсуваю, понасуваю, і одна на одну понакладаю, що ти будеш міг влізти між них. На тій, за котрою ти будеш куняти на підслухах, я сяду до тебе плечима. Приклику до себе Куршуда і зачну з ним розмову. Щоби Куршуд не бачив і не дивувався, що я пораюся коло скринь, ладячи для тебе скриток, ти на хвилю закличй його до себе до каюти. Як справлюся зі скринями, також прийду до каюти і забалакаю до него. Тоді ти вийди, полишаючи нас обох в каюті, та всунься між скрині. Місце для тебе за тою великою скринею, на котрій стоять три малі скриночки. На сій великій, плечима до трех малих я сяду. Куршуда приневолю сісти перед мною, так, що він лицем буде звернений до тебе і до мене. В тім твоїм скритку дожидай мене з Куршудом. Але не рунтайся, щоби Куршуд не вчув, що за мною між тими скринями хтось є.

— Погадав би, що то щурі.

— Як буде цікавий, і загляне та побачить, який то щур...

Богдан вийшов з каюти. По хвили побачив, що до Куршуда приступив слуга Ашіка і щось сказав йому. Куршуд пішов до каюти, Хмельницький скочив між скрині. Скрині вже й так стояли досить вигідно для його цілі. На велику скриню, за котрою було досить вільного місця, Богдан поставив три скринки і пішов до каюти. Відхилив двері і в каюту заглянув так, як той, що когось шукає.

— Куршуд тут? — промовив. — Як вийдеш, то прийди до мене, бо маю до тебе діло.

— До мене? — Куршуд спитав недовірчиво, бо до сеї пори з Хмельницьким ще ні раз не балакав. І не знав, хто він.

— До тебе, — Богдан відповів. — Я перед хвилею вернув з Суліни. Там забалакав до мене твій знакомий і казав тобі щось переказати.

— Як маєте що балакати, то балакайте, бо я мушу вийти, — отаман сказав ввічливо і вийшов.

Куршуд чудно якось глядів на Богдана, бо не міг зрозуміти, що в Суліні хтось вже знає про те, що він на тій ґалєрі.

— Хиба гінець від Ісля́м-паші? — подумав.

— Маю до тебе діло і то дуже важне, — Богдан тягнув дальше. — Але тут не буду говорити, бо стіни сеї каюти можуть мати вуха. І Ашік мабуть зараз верне, та перебе нам розмову. Буду тебе дожидати на переді ґалєри, там де скрині. Ти сядь на скрини просто мене, лицем до мене. Я буду видіти, чи хто до нас не наближається за твоїми плечима, ти побачиш, як би хто надходив за мною. Балачка буде коротка. Я піду туди зараз, ти аж по хвили. Будьтоби случайно побачивши мене, присядешся до мене.

Богдан вийшов і сів на скрини, за котрою вже сидів Ашік. Богдан сів так, щоби Куршуд, як буде сідати на другій скрини, не міг заглянути за скриню Богдана.

— Се, що до Куршуда буду говорити про мене самого, не буде правда, — Богдан шепнув до Ашіка. — Верзти буду таке лиш на те, щоби Куршуда потягнути за язик і видобути від него се, що тобі треба знати. Тільки, хоч би ти вчув не знать що, не рунтайся, не вияви, що ти на підслухах. Як вже по розмові Куршуд відійде, зійдемося оба в твоїй каюті. Порадимося, що робити.

Сівши на скрини, Богдан став напихати люльку. Саме, коли запалював, надійшов Куршуд і, роззираючися, сів на другій скрини просто Богдана.

— Не роззирайся так, — Богдан скартав його, — бо як хто побачить, то зараз доміркується, що ми шушукуємо так, щоби, сохрань Господи, хто не підслухав.

— Що ти маєш мені сказати? — Куршуд спитав тоном, котрим виявляв свою цікавість і нетерпеливість. — Хто з тобою балакав про мене? Я в Суліні не маю ніяких приятелів.

— Про твого приятеля я збрехав, щоби збаламутити Ашіка. Я не про твого приятеля хотів побалакати, а про мою спілку з тобою.

— Про спілку? — Куршуд спитав здивований. — Про спілку твою зі мною? Якаж між нами спілка? Я тебе не знаю.

— Спілки ще нема, але буде, — Богдан відповів супокійно. — Зараз почуєш, яка. — Мушу зробити з тобою спілку, бо ти мені вліз в дорогу, я тобі. На добавок іде кириня проти нас обох. Нам обом стає поперек дороги трета сила. Ми мусимо змовитися проти нашого спільного ворога. Значить, зробім спілку.

— Говори яснійше.

— Скажу яснійше. Намісник Ісля́м-паша, твій тесть вислав тебе з пятьма помічниками. З Абасом, Омаром і ще трема. Я добре знаю, яка ціль твоєї і їх присутности на сій ґалєрі. Знаю нащо намісник придав ґалері і тим скарбам, що на ній, тебе з пятьма людьми... спосібними до всього.

По лици Куршуда промайнув жах, але він зараз отямився і промовив цілком супокійно:

— Хто раз попік собі пальці на горячім, той і на зимне дує. Намісник потерпав, що ушкали й на сю ґалеру злакомляться, отже вислав нас, щоби ми скріпили оборонців ґалєри.

— Зробив дуже розумно, бо Бог стереже тільки стереженого. На добавок намісник хоче... сего йому ніхто за зле не возьме... відбити свою втрату.

В очах Куршуда появився неспокій.

— Не розумію тебе, — сказав, вппливши в Богдана допитливо очи. — Знов мушу тебе просити, щоби ти говорив яснійше.

— Не розумієш мене, бо ти все ще гадаєш, що я таки не знаю, яка ціль твоєї подорожи на сій ґалєрі. Отже кажу тобі, що я всьо знаю. Але кромі сего знаю також дещо таке, чого ти не знаєш. Знаю, що на сю ґалеру ще дехто полює. Хтось дужчий як ти.

Уста Куршуда задрожали. Його права рука, що доси спочивала на коліні, ледви помітно сунулася до пояса, там де визирала колодка кинджала. Але Богдан, котрий сокотився, помітив сей рух і промовив... знов спокійнісенько:

— Лиши руку, як доси, на коліні; до кинджала не добирайся. Я не ворог тобі. Не сказав я зараз, що хочу зробити з тобою спілку? Як до такої спілки не прийде, очивидно тільки з твоєї вини, то тим твому намісникови не зробиш ніякої прислуги, бо для него, „лиши пропало". І ти нічого не зискаєш і я вийду з порожними руками. А велика була би шкода... Тепер хиба вже сам бачиш, що для тебе одинокий ратунок, то щира спілка зі мною.

(Дальше буде).

ПОВІДОМЛЕННЄ.

До Вп. П. Секретарів У. Н. Союза:

Отсим взивається всіх тих місцевих секретарів, котрі не прислали місячних рахунків і звітів за місяць червень с. р., щоби їх вислали сейчас на „спешил делівери", щоби 30-го червня можна замкнути місячні рахунки з огляду на зближаючуся контролю книг у головній канцелярії.

Р. СЛОБОДЯН, гол. фін. секретар.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАЙ БУДЕ ВИСЛУХАНА И ДРУГА СТОРОНА.

У Вашій цінній часописи з дня 20. червня б. р. находжу допись, підписану п. Іваном Братусьом п. з. „Щоби не ширилося баламутство". Почуваюсь до обовязку відповісти на цю допись ось так:

1) Преосв. Епископ римо-католицької дієцезії Дітройт, Михайло Ґаллягер загарантував для тутешньої української католицької громади св. Івана Хрестителя при Клиперт енд Едвард, банкову гіпотеку в сумі $42.000 і ласкаво індорсує векслі нашої громади, на $13.-200. Ці фінансові трансакції, було зроблені моїми попередниками ще в 1919. році (гіпотека) і в 1921. (векслі). Зовсім зрозуміло, що епископ робить відвічальним за ці гроші кождочасного душпастиря при цій церкві, а не поодиноких парохіян чи навіть церковних, вибраних громадою, урядників, котрі кождої хвилі можуть від церкви відступити. І тому Преосв. Епископ має повне право жадати, щоби церква на зовні перед банками і перед властями була репрезентована священиком, як прочі католицькі церкви в його дієцезії. Внутрішнє урядження церковної господарки полишає зовсім громаді. Тим то стає зрозумілим подвійний статут: внутрішний для внутрішного діловодства парохії і зовнішний для репрезентовання парохії перед властями і банками. Цей фактичний стан річей я вже застав, прибувши до Дітройт перед пятьма роками, і ніхто ніколи його не квестіонував дотепер, аж п. Іван Братусь.

2) Після статута, обовязуючого в тутешній римо-католицькій дієцезії і в стейті Мишиґен, церковним майном завідує душпастир церкви з пятьма світськими членами тоїж церкви, іменованими на предложення душпастиря епископом. Статут є дуже строгий і точно опреділює компетенцію священика в маєткових справах його громади. Вироблений досвідними правниками, є він о ціле небо доцільніший щодо провадження і розвитку парохії, як усі мені знані статути менче або більше обовязуючі в українських церковних громадах. Та в тутешній парохії лиш на зовні його придержується, а внутрішно маємо так само парохіяльні мітінґи з неможливими до переведення резолюціями, сварками, виборами кураторів, колекторів і пр. і пр., як двайцять або трийцять літ тому назад.

3) Що мене почтили американські власти урядом „депюті шериф", то це сталося поза моєю відомостю або якимиребудь стараннями з моєї сторони. А „пострах", який би мав викликувати серед моїх парохіян цей почетний уряд, є хиба в уяві п. Івана Братуся. Противно не лиш парохіяне, але взагалі Українці тішаться, що Українця пошанували чужинці, а я моїми впливами постарався, що ще двох Українців зістало „депюті шерифами".

4) Щодо моєї „диктатури" то я, а чи й не всі парохіяне тутейшої церкви, довідуюсь по перший раз з дописи п. Івана Братуся.

5) Я ніколи не відказувався від ніякої народної роботи і коли первісний ред. „Української Газети" захорів і мене видавнича спілка просила перебрати часово її редаговання, я це згодився і редагував її після мого найліпшого знання і змоги. А коли „Українська Газета" завсила своє видавництво, це вже не моє діло. Впрочім є це усім і загально звісним, що лиш через упадок банку п. Бучка, в якім фонди на виданне „Української Газети" були уміщені, вона мусіла перестати виходити. Впрочім „Українська Газета" не мала і не має нічого спільного зі справами тутешної парохії.

6) А про „відповідальність" за церковну господарку то і перед громадою і перед банками і перед епископом Ґаллягером (котрий загварантував фонди на нашу церкву) я як був, так і дальше буду разом з тростісами відвічальним.

о. Лев І. Сембратович,
душпастир при Церкві св. Івана Хрестителя для Українців католиків грецького обряду в Дітройт, Миш.

—o—

ПРО СКОБОТАЙЛА.

Попала мені якось газета „Січ", та сама, що то пише про що хочете, а найбільше за царського генерала Скоропадського, а найменше або таки нічого про властиву січову справу. В нас її січовики не читають, але принесли до мене тай кажуть: Диви прислали її нам, бо там пише якийсь Скоботайло з Клівленду.

Думаємо, хто це може бути. Прецінь в нашій громаді нема таких, щоб дописували до „Січи", нема й ніякого Скоботайли, бо в нас, рахувати, люди як люди: ріжними бизнесами займаються, але до скоботання таки ніхто не береться. По надумі приходимо до того, що та птиця, Скоботайло, таки не з нашого міста і не з нашого навіть стейту. То вам такий пташок, що літає по ріжних стейтах і дописує з кождого, щоб виходило, що всюди є прихильники Скоропадського і польсько-римського конкордату.

Дивується Скоботайло, що клівлендський дяячок-радикал писав в „Свободі" за конкордат, целібат, Франка і т. д. До дяківських справ, що правда, не мішаюся, але коли який дяк є проти конкордату, коли він за тим, щоби нарід був власником церковного майна, коли він сам вчитується в писання Франка і другим дає Франка читати, то такого дяка вважаю свідомою людиною і добрим Українцем. І коли клівлендський дяк своїм писанням у „Свободі" поскоботав тими справами Скоботайла, так дай йому, Боже, за те здоровля.

Пише Скоботайло, що стара бабуся „Свобідка" процесується за церкви, чартери і мітри. От вам брехня, і ще яка. Одначе правда, що „Свобідка" стара та добрий розум має, бо добра людий навчає. Не процесується вона за ніякі церкви, бо процесуються самі вірні парохіяни. Не треба „Свободі" ніякого другого чартеру, бо вона має свій власний, до епископа Богачевського не належить і не узнає ніякої епископської команди над собою. А раз нема епископської команди, то й нема потреби зміняти статут. Рівнож не треба „Свободі" мітри, бо урядники і редактори в мітрах не ходять і присяги на вірність Польщі не складають. А без присяги нема мітри.

Не журіться, пане Скоботайло, боротьбою за правду, а краще подумайте от про детройтський гетьмансько-епископський зїзд. Памятайте про те, як будете зі зїзду слати привітну телеграму „найяснійшому" Скоропадському в Берліні, так не забудьте вислати ще й другу, для найяснійшого польського графа, зятя гетьмана.

Або от журіться тим, хто то виграє на „манебрах" в Детройті: чи жовта армія, чи синя. Бо я таки гадаю, що її гетьманські маневри, як і ціла гетьманська комедія, тільки розривають наш національний прапор і нашу душу на дві половини — синю і жовту. З такого роздертя і з таких маневрів вийдуть побідниками тільки червоно-білі себто ті Ляхи, що були в Гемтрамку кумами при свяченню гетьманського прапора.

Не журіться нашою бабусею „Свободою". За свої довгі літа в Америці не одно вже диво вона бачила, не над одним похитувала головою і не одних вже навела на праведну дорогу. Вона й тепер з болем серця глядить на гетьманську кумедію тай думає собі: От нерозумні діти: хоч з пірначами, а розуму не мають.

Михайло Левицький,
Клівленд, О.

Іван Марків.

НІЧ ПЕРЕД ЮРОМ.

—o—

— Скажи правду, Марисю, любиш мене, чи ні?

— Чомуж ти таке питаєшся? Хибаж ти покмітив по чім, що я тебе не люблю? Ти мій соколик ясний, ти моя радість повсякчасна, я не можу ніколи тебе забути, я думаю все про тебе. Не ти мене а я тебе повинна таке питатися.

— Ну, а яку причину маєш ти, Марисуню, мені таке питання ставити?

— Бо ти, небоже, чогось на Фесю Селюкову часто зиркаєш: то заговориш до неї, то моргаєш на неї, а мене так, як хто ножем різавби.

— Дурне тобі в голові.

— Не дурне. Чого ти там вечерами заходиш?. Признайся: дуриш ти мене своїми гарними словами, чи правду говориш? Ти знаєш, що я за тобою пропадаю. Зночи я ждала на тебе на зарінку і не діждалася. Ти волів до Селюка піти і там байдиги гнути, а я очи за тобою видивила.

— Я був там, але не на Фесю дивитися, лиш тому, що Василь Зарічний газету читав, а я слухав.

— Тобі газета милійша, як я?

— По правді сказати і там є що послухати. Я гадав зараз вийти до тебе, та якось заманило мене, засидівся, а як вийшов з хати, тебе вже на зарінку не було.

— Ну, ну, най буде твоя правда. Але я злапаю колись тебе, а потім вже не будеш мати чим викручуватися. А як маєш любити, то люби мене, або Фесю. Двом панам служити не можна.

— Чи тобі своє серце викроїти і показати? Хибаж мене дотепер ти не пізнала? Я, Богу дякувати, маю ще якесь тверде слово і до ганчірки не подібний. Сказав і ще раз тобі кажу: люблю тебе і нікого більше. Дасть Біг, по Святій Неділі поберемося... Ох, Марисуню моя! Якби ти знала мою думку, ти таких річий не говорилаби.

— Ну, Павлуню, мій любий, вже згода межи нами. Я вже тобі вірю, але уважай, не рани мого серця; не ходи до Селюка, бо мені все здається, що ти за нею бігаєш.

Любовна пара помирилась. А місяць, що перше повним лицем любовній парі приглядався і значучо моргав, тепер наче засоромився і легенькою хмаринкою закрився. Але старий хитруп таки на хвилку глянув у щілину хмарини, дуже був цікавий... Здається, навіть устами мляснув. Коли залюблені розходилися, він, старий покровитель залюблених, освітив дорогу, щоби вони без пригод домів дібралися. За третим вугоном роздався голос Павла:

Ой нависли чорні хмари,
Нависли, нависли;
Не зійдеш ми, моя мила,
Ні з гадки ні з мисли.

Жінка Івана Селюка внесла скопець з молоком до хати і поставила на лаву. Іван приїхав щойно з поля і ждав на вечерю.

— Кажу тобі, хлопе, що наші корови очаровані. Сіла я під „Красу", ані суди, Боже, видоїти: січе ногами, хвостом бацькає, вертиться, якби не знати в яку спеку. А молока дала, що й котови мало. А прецінь на свіжу пашу пішла і в дома пригнали наїджені. Молоко, якби через воду брило: синє, як сироватка. „Пишньоха" ще менше молока дала. І порадь тут межи злими людьми! Жити тобі не дають, зі світа передчасно зганяють. Ох, Боже, Боже!

— Тепер на чарівниці найліпший час. Повиходить живина на толоку, а вони мають у чім вибирати. Ех, кобито мені вона в руки попала! Навчивби я її чуже добро відбирати!

— Ба, не знати, чи можна чарівницю злапати, бо я чула, що як треба, то вона в кота чи в собаку потрафить перемінитися. Звичайно, зі злим духом — пек му осина — в змові. А він знає, як своїх ратувати.

— Чекай, жінко. За три дні буде Юра, а то живно для чарівниць; тоді вони найбільше гасають. Чув я нераз, що перед Юром найбільше корови сганяються. Може і я що уполюю. Ти нікому нічого не кажи; я буду спати на дворі, заставлю добрий сак на рибу.

У вечір перед Юром у хаті Івана Селюха світилося довше, як звичайно: господиня латала сорочку, донька мила лавиці. Ще смерком поприходили сусіди: парубки читали газету і порозходилися. Іваниха не лягала спати, чистила бульбу на завтра, а донька товкала у ступці ячмінь на логазу. Іван ще з вечера ліг на возі під шопою, постеливши соломи і зоружившись неабиякою запрутою. Лежав і надслухував. Хоч ніч була студена і він дрегоїв, а всеж дожидав чарівниці. Ніч налягала на землю, тягнучи за собою сон на спрацьованих людей. Поїла їх спокоєм і вливала в них енергію на грядучий день. Село замовкло і навіть собаки перестали відбріхуватись.

Але тихо... Що се мигнуло поперед хатою? Якась постать. Іван увесь у слух перемінився. Обережно підняв голову, щоби соломою не зашелестіти. Бачить: якась жінка зазирає в його вікна. Ізза стіни заглядає у вікно, що коло стола. Потім у друге, що від полиці. Ага! Ага! Чекай, що дальше буде. Постать знов перейшла під перше вікно. Подивилася ще раз у хату і тихцем назадгузь подається. Раптом Іван скочив із воза і кинувся до „опириці". Се вона! Постать в ноги. Іван за нею. Наздігнав, ухопив руками, мов кліщами.

— Гов! Хто то е?

— То я, Марися.

— Ага! Ти небого! А що ти тут робила?

— Та нічого.

— Як то нічого?!

— Я... я шукала когось.

— Шукала? Та в моїй хаті? Знаю, чого ти шукала! Добра сусідка! Хто сподівавсяби!

Посипались удари; не запрутою, а пястуком. Іван гатив дівчину, вона впала, а він ногами копав.

— На маєш! На маєш! Знай же, як чарувати.

Дівчина в крик:

— Ґвавт, люде!! Ратуйте!

— На тобі Юра! На тобі „ґвавт"!

Собаки забрехали, хтось кудось біг. Осатанілий Іван пішов до хати. На дворі стогнала дівчина і комусь скаржилася. Почулося більше голосів, відтак замовкли. Лише собаки завзято лаяли, злі, що їх сон стривожено.

Закінчилась подія перед судом. Марися заскаржила Івана за побиття, а суд підтягнув під відповідний параграф. Стали перед суд. Марися мала двох свідків.

— Ви, Іване Селюку, побили Марисю Гречакову?

— Я, прошу ласки пана сендзього. І не відпираюся!

— Добре, що признаєтесь, але за що ви її так побили?

Вона приходила в одинацяте скаже.

— Я вас питаюся, за що.

Вона при ходила в одинацятій годині в ночи перед Юром під мою хату. Приходила мої корови чарувати. Я тяжко бідую, а вона...

— Досить, не говоріть дальше. Чого ти, Марисю Гречакова, ішла під хату Івана Селюка в ночі?

— Я там глядала когось.

— Ага, глядала когось — обізвався Іван; най скаже кого.

— А кого ти шукала? — питає судья.

— Одного чоловіка.

— Що за чоловіка?

— Я стидаюся скавати.

— Встидаєшся? А може ти хотіла хату підпалити, а тепер чоловіком викручуєшся?

— О, най мене Господь боронить! Дух святий при мні! Я, хату підпалити?! Хтож таке видів!

— Ну, то скажи, кого тобі треба було. Не стидайся, в суді стиду нема.

— То прошу ласки пана сендзього і пана писаря, я хотіла Павлові Диньому щось сказати.

— А хто то є Павло Динів?

— Та то парубок з нашого села, з горішнього кінця.

— Я скажу — обізвається Іван — Вони обоє ніби коханець і коханка, але то неправда, що вона за ним шукала. За доброю дівкою сам парубок шукає, а не вона за ним. Та дівка приходила мої корови чарувати, а я її навчив, по чому локоть масляники.

— Ні, прошу ласки суду, я хотіла з ним поговорити, пішла до Селюка бо Павло там заходить, а як його я там не побачила, пустилася до дому. Потім вибіг Іван і мене побив.

— Я ще тебе мало бив; на другий раз більше оближеш.

— Досить! — каже суддя і встав.

— В імени .... засуджується Івана Селюка за ушкодження тіла на сім діб арешту і на зворот коштів і т. д.

— Як то? — питає Іван, то вона корови приходила...

— Досить! — каже суддя. — Возьний! Замкніть того чоловіка на сім діб до арешту.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВІДОЗВА.

ВІД КІЛЬКОХ ДНІВ появляється в нашій часописи **„ОПОВІСТКА"**, в котрій проситься наше українське громадянство тут на іміграції о надіслання до адміністрації Свободи своєї адреси і професії для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Щоб улекшити сю справу нашим ріжним професіоністам та підприємцям, понизше подається для сеї цїли купон і проситься кождого і всіх разом точно його виповнити, вирізати і прислати до адміністрації Свободи.

При сім хочемо заявити, що сим хочеться осягнути дві цїли: Перша, подати в календарі на 1928 рік головнійші професії, культурні підприємства фінансові інституції, кооперативи і инші громадські установи поважнійшого характеру. Друге: перевести ревізію всіх українських бизнесменів в Америці, щоби мати поняття, як ми стоїмо тут під зглядом індустрії і торговлі.

Безперечно, не всі Українці бизнесмени читають наш орган і тому отсею дорогою звертаємося до сих, що її читають і будемо просити, щоб кождий з них заохочував в своїому місті виповнити сей купон або подати на письмі кождого Українця, що провадить бизнес подати його до нашої адміністрації.

К У П О Н.

....

(Напишіть під яким іменем провадите свій бизнес чи професію)

....

(Що за бизнес чи професію маєте).

....

(Тижневий оборот)

....

(Адреса)

Виповніть певнеший купон і вашліть до: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАХОТІЛОСЯ.

Був собі, як Шановні Читачі мабуть пригадують, такий почтовий урядник в Катовицях, що одного дня взяв півтора міліона золотих з каси, перерахував уважно, вложив до валізки і... втік. В світ за очі, повний жалю і зневіри до власної вітчини, що замісць його міністром скарбу зробити, за 200 золотих місячно печатки на листи набивати заставила.

Гореч в душі і валізка в руці, стелили йому дорогу...

Куди?...

Ніхто не знав, а поліція також не знала. Негайно, в тиждень після дефраудації шукати кинулася, під ліжка і до шаф заглядала — нема!

Як камінь у воду.

Врешті поліційного пса спровадили. Приїхав поспішним поїздом, у положенню розглядатися став, рознюхувати...

Посходилася комісія, людей цікавих та авторитетних купа.

— Де злодій, де?... питає комісар.

Пес підніс спершу ногу, відтак голову, та присутнім приглядатися став. На директора позичкової каси гляне — той аж біліє на лици, присутнім нога так і факстрата вибиває.

Покрутив головою пес. — Ех, ви! — гавкне з досади і давай далі нюхати.

Нюхає, нюхає, остогидло те нюхання. Махнув зневажливо хвостом та в двері. Комісія за ним.

— Є злодій, є!...

Біжить пес, собаку пана старости допав.

Начхати на такого поліційного пса! — дорікає публика.

І довго не знав ніхто, де отой злодій талановитий.

Говорили, що в Америці фабрику витрихів заснував, вшехполякам позичку по 20% обіцює.

Богато касієрів ріжних установ докладні описи дефраудація та втечі студіювати стали.

І всі: — Злоблять, не злоблять?...

Аж —

З Німеччини телеграма прийшла, що зловили!

Як грім з ясного неба!... Як революція маєва!...

Зловили сердегу!...

Це вже доказане, що навіть найбільш бистрі та геніяльні люде звичайно помилку у кінцевій тактиці роблять. Коротко: дурницю стріляють.

Так було з Наполеоном, так було з Лойдом Джорджом, коли польські границі визначував, так було з батьком Прушинського на рік перед народженням сина.

Так сталося й з отим добродієм, що гроші взяв. До Німеччини втік. Поліцію німецьку з польською порівнювати захотів.

І порівняв. За кілька днів порівнюватиме кримінали в обох державах.

Обиватело злодію! Ваша втеча, то ваша трагедія! Треба було в Польщі сидіти.

„До нині хлібець білий їлиб і поліцію вихвалювалиб.

А так?...

Аристид Шишка.

На вічу.

Кандидат на вічу говорить, щоби голосувати на нього.

На се один з вічевиків:

На вас я мавби голосувати?! Радше на чорта!

Кандидат: — Ну, але той ваш приятель не кандидує!

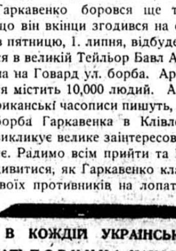
РЕКЛЯМА В КИТАЮ.

В усіх містах Китаю суперничають між собою у торговлі всі майже могутности Америки й Европи, про що всіми красками веселки кричать із мурів афіші чужинних фірм. Хто віздить до міста, впадають йому в очи старинні мури і брами, обліплені зовсім кольоровими афішами, що рекламують: англійські папіроски, американські ліки, машини до шиття, грамофони і т. д. При міській брамі стоїть звичайно міська сторожа. Стражниця також обліплена афішами аж під сам дах. Улиці, широкі звичайно на два метри, виліплені обобіч афішами „білих псів". Чужинці афіші видно навіть на зовнішніх і внутрішних мурах будійських святинь. Бо Китайцеві подобаються пестрі чужинні афіші, на яких бачить вимальовані змії, пави, цвіти і т. д. Здається йому, що афіші ті прикрашують одноманітні мури домів, а навіть святинь. Тому буває нераз таке, що Китайці просять того чоловіка, що розліплює афіші, щоби наліпив їм такі образки вдома. Американські й европейські фірми рекламуються також у китайській пресі. Китай має найстарший часопис, а саме „Пекінську Газету", що виходить уже від VII. століття після Христа. Ціни оголошень у китайській пресі значно дешевші як в Америці й Европі, тому чужинні оголошення займають у китайських газетах звичайно більше як половину газети.

„НАШІ" БОГАТСТВА.

За 1 чвертрік б. р. Бориславський район видав ропи 123,440,000 кільограмів.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В КЛІВЛЕНД, О.

Менаджер борбництва в Клівленд одержав так богато листів з домаганнями, щоб Гаркавенко боровся ще там, що він вкінци згодився на се і в пятницю, 1. липня, відбудеться в великій Тейльор Бавл Арена на Говард ул. борба. Арена містить 10,000 людей. Американські часописи пишуть, що борба Гаркавенка в Клівленд викликує велике заінтересовання. Радимо всім прийти та подивитися, як Гаркавенко кладе своїх противників на лопатки.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ УСТІЙНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ.

Дня 25. травня ц. р. відбулося у Харкові святочне відкриття „Конференції для впорядкування українського правопису", яку скликала Укр. Акад. Наук при співучасти представників всього українського наукового світу.

Після привітальної промови, виголошеної Нар. Комісарем Освіти Рад. України Скрипником, вибрано президію конференції в такім складі: голова — Нар. Комісар Освіти Скрипник, члени — проф. Синявський, акад. проф. Кримський, заступник Нар. Ком. Освіти Приходько, редактор Держ. Видавництва України Пилипенко, ректор пражського педагог. інституту ім. Драгоманова проф. Сімович, голова істор.-фільольог. секції Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові проф. Студинський, проф. Бузук та педагог Ліцина-Мартиненко. До президії включено також секретаря Інституту білоруської культури Цвікевіча, який спеціяльно прибув до Харкова витати конференцію.

Розпочинаючи ділову роботу конференції, акад. Кримський відчитав реферат про історію українського правопису. Референт переповів етапи боротьби живої української мови з перешкодами правопису, що довело врешті до найновішого „проєкту", який є предметом обміркування конференції.

Про наслідки публичної дискусії над проєктом, що велася листовно та на сторінках преси протягом 8 місяців, реферував проф. Синявський. Референт вказав на велику вагу висновків, які принесла ця дискусія, так, що поруч традиції українського правопису та природи української мови це буде третя база, на якій повинна спертися праця конференції.

На цьому перше засідання конференції закінчилося. Дальша праця конференції продовжується щоденно від 10—3 год. в день і від 6—9 у вечері. Від запрошеного до участи в конференції проф. Ст. Смаль-Стоцького та проф. М. Грушевського одержано листи з повідомленням, що не мають змоги приїхати для роботи в конференції. Зокрема запрошений зах. український письменник В. Стефаник повідомив Комісію що він ще досі не одержав візи на виїзд до Харкова.

Другого дня нарад обговорювали на конференції питання про перехід українського правопису на латинку. Над порушеним у такій формі питанням розвинулася обширна дискусія. Проти латинки виступили передовсім представники Західної України. Деякі представники Радянської України заявилися за постепенним вводженням латинки до українського правопису. Справу рішено остаточно голосування. Проти латинки голосувало 49 учасників, за нею були 3 голоси, а 8 учасників у цій справі здержалося від голосування.

Далі застановлялася конференція над справою усунення з нашого правопису букви „ґ". Справу знова рішено голосуванням. За викиненням було тільки 6 голосів. Здержалося від голосування 2-ох. Таким чином буква залишилася. На тому перервано ранішне засідання. На вечірньому засіданні застановлялися над пропозиціями в справі заміни букви „ї" коротким „йот". Однак величезною більшістю голосів і цю пропозицію відкинено.

Третього дня нарад, тобто 27. травня, обговорювали на конференції справу апострофу. Більшість учасників заявилася проти апострофу. Боронив його дуже акад. Кримський. Остаточно рішено справу голосуванням (47 голосами) так, що апостроф взагалі касується, а залишається його тільки там, де у слові пропущено одну або більше букв, а також у географічних назвах. Буда й пропозиція, щоби апостроф замінити якимсь іншим знаком, але вона перепала. Не пройшло також внесення, щоби усунути з українського письма букви „я", „є", „ю" та „ї". Всіх їх рішено залишити.

Дуже живу дискусію викликала справа заміни зложених знаків „дз" і „дж" незложеними буквами, очевидно новими. В тій справі вибрано окрему комісію, до якої ввійшли: Сімович, Синявський, Свенціцький, Кримський, Мороз, Бузук, Сульма та Вороний. Протягом трох днів комісія має прийти на пленум з конкретними пропозиціями. Тогож дня на вечірньому засіданні обговорювали справу правопису чужих слів в українській мові.

На ранішньому засіданні дня 28. травня забрав перший слово голова конференції Скрипник і присвятив з нагоди 11-тих роковин смерти поета І. Франка згадку його памяти. Присвячену памяти поета промову вислухали учасники конференції стоячи. Потім перейшли до ділової праці. Першою точкою порядку є продовження дебат у справі правопису чужих слів. Особливо напружена дискусія вивязалася при передачі в нашому письмі середнього „л". На цю дискусію зужито майже ціле ранішнє і більшу частину вечірнього засідання. Остаточно рішило справу голосування. Принято ось що: в чужих словах, де „л" лучиться з „є" або з якоюсь іншою голосівкою, слід вимовляти цю голосівку твердо з тим, що „л" вимовляється середньо між твердим „л" і мягким „ль". З цього правила рішено вилучити слова англійського походження, де „л" перед голосівкою вимовляється твердо. Те саме відноситься до старих запозичених слів, де „л" приходить у народній мові з твердою вимовою. — В неділю, 29. травня відбулося тільки ранне засідання конференції, на якому обговорювано справу правопису чужих прізвищ, головним чином славянських.

Дня 30. травня конференція закінчила обговорювання основних питань українського правопису, для розвязки яких необхідна була ширша дискусія. Останніми з таких питань були: справа жіночих прізвищ і пропозиції спеціяльної комісії в справі вироблення і введення в життя окремих букв для звуків „дз" і „дж". Перше з тих питань було важним не тільки з боку правописного, але й юридичного та практично-життєвого. Як остаточно поладнано цю справу, з радянської преси не довідуємося. Ціле вечірнє засідання 30. V. присвячено другій справі, а саме проєктові нових букв на означення звуків „дз" і „дж", що їх запропонувала комісія. Пропозицій було дуже богато, а вийшли вони не тільки від комісії, але й від учасників конференції. В результаті конференція приняла пропозицію Скрипника, на основі якої вводиться до української абетки два нові знаки, а саме: замісць комбінованого „дз" латинську букву „ѕ", а замісць „дж" латинську букву „z".

На ранішньому засіданні 31. травня велася праця над іншими менше важними справами правопису. Відчитувано поодинокі точки та вирішувано їх голосуванням. За те на вечірньому засіданні прийшло до ширшої дискусії в справі закінчення українських слів на „я" (життя, весілля, кохання і т. п.). Деякі з членів конференції, а між ними і акад. Кримський, висували пропозицію, щоби перейти від закінчення на „я" до закінчення на „є" (життє, весіллє), або допустити бодай паралельні форми, мотивуючи тим, що в науковій мові густо-часто важко відрізнити окремі відмінки тих слів та встановити, чи це однина чи множина. З тої причини й відбулася широка дискусія. При голосуванні 35-ти голосами проти 8 рішено залишити в закінченнях „я". За кілька днів конференція покінчиться — пишуть харківські газети.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ Юрка Федаша з села Дудьова, пов. Турка, Гал.; в 1919 році перебував в South Bethlehem, Pa. Хто би о нім знав або він самий, то проситься ласкаво зголоситися на адресу: **Николай Доняк, 547 Larned Ave., Hammond, Ind.,** або: **Николай Федаш, Hotel Lebec, Lebec, California.** 145-50

ПОШУКУЮ ГОСПОДИНІ до заряду дому, женщини старшої віком: маю двох хлопців, один 9 а другий 11 літ. Голоситися до: **A. LYPSAN, Box 206, Pitcairn, Pa.** 148-50

ПОШУКУЮ дівчини до роботи в реставранті, чесної і характерної, котра розумілабися на варенню і реставраційнім бизнесі; платня після умови; дівчина мусить бути Українка тут роджена з доброю рекомендацією. Голоситися до: **D. BOBY, 100 W. 14th St., Elmira Heights, N. Y.** 148-9

УКРАЇНСЬКА гр. кат. церков Сошествія св. Духа в Котсвіл, Па., пошукує дякоучителя, платня після угоди, посада до обняття сейчас. По дальші інформації голоситися на адресу:
JOSEPH LYPKA,
217 Union Street, Coatesville, Pa. 148-9

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади, учить музику, управляє хором, учить школу як найліпше, дає концерти, представлення. Ласкаві зголошення слати на адресу: 148-9
S. W.
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ХТО З УКРАЇНЦІВ НЕ МАЄ РОБОТИ а хотів би вчитися за карпендера, дістане $25.00 на місяць і удержанє. Голоситися: 148-9
HNAT NOWAK,
326 Clif Rd. Sewaren, N. J.

ХОЧУ ПРОДАТИ свою фарму 46 акрів, або заміняю за дім при місті; на фармі 2 корови, 1 ялівка, 2 коні, 100 курий, фармерські машини, дім 7 кімнат і другі добрі забудовання, земля дуже урожайна, 4 милі від великого міста. Ціна дуже приступна; згоджусь на всякі услівя; продаю по причині смерти мужа і я з дрібними дітьми не можу фармерувати. Голоситись до властительки: **МАРІЯ ВЕЛГАН, R. D. 1, Bath, N. Y.** 148-9

ПРИЙМУ бизнесово здібну дівчину або вдову середного віку до спілки до бизнесу бучерня і гросерня. Голоситися листовно до: 149-152
WILLIAM DIUDIUK,
210 High St., Phoenixville, Pa.

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ бизнес в українсько-польській дільниці, помешкання над шторам, місце старе. Голоситися під ч.
280 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J. 149-54

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ по причині слабости; бизнес добре вироблений в українсько-польській дільниці, рент дешевий. Мусить бути проданий. Голоситися під ч. **481 MONMOUTH ST., JERSEY CITY, N. J.** 149-54

НАЙЛІПША ЗЕМЛЯ В ФЛОРИДІ на помаранчі, огородовину і годівлю курий коло Orlando. Продам 5 акрів і більше, акер по $100, готівкою $50, а решта по $5 місячно. Пишіть до: 134-
GEO. SENNETT,
P. O. Box 201, Hialeah, Fla.

УКРАЇНЦІ ПОЗІР!

Хтоби з Українців бажав виїхати на свіжий воздух в гарну околицю в Eastport, L. I., N. Y., прийму родину і самотних по дуже приступній ціні. Тут є де купатися; почта, стація, церков, все в місци. Переїзджаючих автомобілями прошу вступити до мене, тут я маю першу українську гостинницю (road house). Товариства хотячи робити прогульки, можуть дістати в мене обіди. Їхати можна треном або автами. Голосіться: 148-9
Mr. JOSEPH REWT,
P. O. Box 95, Eastport, L. I., N. Y.
Tel. Eastport 173.

ДОБРА НАГОДА.

На продаж лоти в Freeland, Pa., гарне місто, сім фабрик для дівчат, майни твердого угля. Голоситися: 123—
JOHN SZPACK,
613 Swobe Street, Freeland, Pa.